

ЦИЈЕНА:

за Црну Гору на год. 10 перп., на по год. 5 перп.; ван земље 15 франака у злату.

за Црну Гору број 10 пара
за СТРАНЕ ЗЕМЉЕ БРОЈ 20 ПАРА

ЛИСТ ИЗЛАЗИ
УТОРНИКОМ И ПЕТКОМ

ВЈЕСНИК

АДРЕСА:

„Вјесник“ Цетиње, (Црна Гора)

ADRESSE:

„Viesnik“ Cetigné (Monténégro)

Рукописе ваља слати Уредништву „Вјесника“
а претплату и огласе Администрацији

Огласи се наплаћују по погодби

Цетиње, 3. новембра

Бити песимиста, у овијем приликама — како вели један велики париски лист — значи, бити дезертер.

Не вјеровати у побједу своје праведне ствари, изражавати сумњу у успјех својих правичних и светих напора — значи, бити слаба срца и ограничена ума.

Ма да су тренутци озбиљнији но икад, ма да црни облаци мука и страдања помрачавају далеке видике на хоризонту, ипак јуначка срца уклањају препоне и здрава памет одређује јасан пут побједи права над неправдом, слободе над ропством и насиљем.

Као год што се не да зауставити природни процес топљења снијега под топлим зрацима прољетњег сунца, тако се исто не може никаквом силом, никаквом вражбином, никаквом техником спријечити рушење њемачке хегемоније у Европи, засноване на поробљавању народа, на отимачини и неморалу.

Историја има свој ред ствари, своју гвоздену логику. Она је, у својем ходу, обиљежила нови логични правац: од Берлина до Багдада, преко Моравске и Вардарске Долине, никада се неће моћи железни колосјеси међусобном струјању живота Запада и Истока поставити на гробовима самосталности малих народа и држава, на безбројним хумкама костију њихових синова.

Никада!

Њемачки топови, прије четрдесет дана, отворили су ураган ватре на српскоме Дунаву. Јавили су, у име Њемачког Императора, да се, по цијену најприје српске, па послије и слободе целокупнога Балкана, крчи пут за Багдад!

Је ли прокрчен и да ли ће, уопште, икада бити отворен?

Српске Краљевине нијесу прегажене. Оне храбро одолијевају нападима са три стране. И само бугарско издајство није могло омести извршење једне велике правде, којој је основ у природноме реду ствари. Историјска правда донијела је пресуду: српски народ мора бити слободан и јак, Балкан мора бити балкански.

Можемо се поносити, можемо бити прерадосни, што нам је, послије вијекова мука и искушења, додијелена ова данашња судбина, ова данашња улога, на којој нам завиде сва људска срца са искром божанском у себи. Буквари родољубља и мукотрпних примјера тамо у далекој будућности помињаће као узор српско име. И причаће се дједи, гдје год их буде на земљиноме шару: био је један мали славни народ, који се пет вјекова успјешно борио с варварском навалом с Истока, и један вијек са још моћнијом навалом модерних варвара са Запада, вјенчао се вијенцем мученика, и побиједио је. Док буде

пјесника, пјеваће се кроз сва времена о нашој Српској Епопеји, дугој Шест Вијекова, скупој на милијоне јуначких костију, а по јаду и мукама тако опсежној, да се не би могла описати и исписати, па да се море претвори у мастило, небо у лист хартије.

Дочекасмо дане најстрашније, али и најсрећније.

Још ни један се народ у историји није ослобођавао под оваквим погодбама, у оваквим приликама, у оваквом сплету најкрупнијих догађаја. Боримо се у истим тренутцима, у којима лију крв својих најбољих синова за иста начела, иста добра и четири највеће државе на свијету. Њихова се храбра и племенита дјеца боре, с нама заједно, и на самоме нашем земљишту. Је ли се икада у већем, славнијем и часнијем друштву вршило ичије ослобођење?

Ако смо и сувише страдали, али смо и велику славу дочекали.

Двије српске и југословенске звијезде преоднице, Србија и Црна Гора, записују сада по своду небесном ватреним словима своја имена да их одасвуда свијетови могу читати и поштовати.

Србија, сав њен богати и цвјетни дио, тако већи је спаљен од тевтонских насилника; Црна Гора, литице њених бргова, опет се купају у крви као да је мало бијаше у току пет вјекова, — али наше су војске сачуване, наши се свети барјаци поносно и весело лепршају, и ето их гдје се већ мијешају заједно с руским, француским, енглеским и италијанским, да сложену подвигну варварину са Запада:

Гробница ти је Балкан!

„С огњишта милог бјежи ми, куго!“

Врховна Команда саопштава:

На фронту Санџачке Војске непријатељ је нападао цео дан 31. октобра са највећом енергијом и много надиомнијом снагом. На свима правцима непријатељ је одбијен, и само смо се повукли на правцу Вишеграда са предњих на главне положаје одбране. Непријатељ је имао врло велике губитке.

На осталим фронтовима артиљеријска борба.

На српском ратишту продужују се борбе на свима правцима. Према Бугарима постигнути су велики успјеси код Љесковца, Качаника и Велеса.

Непријатељ је 1. новембра продужио напада са 2 дивизије на фронт Санџачке Војске. Борба је трајала цео дан и успјели смо задржати све положаје у нашим рукама. Непријатељ је имао огромних губитака.

Непријатељ је нападао и на Вучи До и Троглав, али је и ту одбијен са губитцима.

На осталим фронтовима артиљеријска борба.

У току 2. новембра непријатељ је продужио нападе на цијелом фронту Санџачке Војске, али су сви напади били одбијени са великим губитцима по њега. Само на једном правцу један наш батаљон од једне непријатељске чете, која је бројала 152 војника, заробио је 2 официра и 121 војника, од које је чете убијено 29 војника.

На осталим фронтовима артиљеријска борба.

На српском фронту без промјене.

Цетиње, 3. новембра.

Руси улазе у Бугарску!

Вјеновија вијест, која много каже, много шта из основа мијења.

Извршују се, на дјелу, ријечи Императора Руског: да се казни Бугарека, «издајник словенске ствари».

Сад се Бугарска налази у патри са три стране, у очајној ситуацији, у коју је, заведена безумним сљеполом, хтјела да доведе своју словенску браћу Србе.

Ко ће сад да заустави наводни хук бугарске катастрофе!

Цар Краљ Фердинанд, којег су Русија и њени савезници правно већ свргали са престола?

Пропаст твоја од тебе, Израилу!

Све се обрће у прилог наше ствари на Балкану, у прилог наших моћних Савезника. Пошто Румунија не пропушта муницију за Бугарску, а пропушта преко свога земљишта руску војску, јасно је, да иста стоји на страни Четворнога Споразума.

На македонском бојишту Савезници нагло напредују.

Они прибирају и умножавају своју снагу за одесудни удар, док, у исто вријеме, пригрозена војска, уз крваве бојеве, у Санџаку не престано успјешно штити бок српској војсци.

ТЕЛЕГРАМИ

Са сјеверног бојишта

Петроград, 1. новембра. Званично руско саопштење вели да су руске трупе у предјелу Шлока прешле напријед на запад од Рагаца борећи се непрекидно у току 11 дана у баровитом земљишту. Руси су заузели Камерн и Андрици. Нјемци, претрпјевши јак губитке, одбачени су на запад. Заробили смо војника и запленили топова. Огорчени бојеви воде се око Илукста гдје смо створили непријатеља највише му жестоке губитке. Гомиле њемачких љешева леже пред нашим шансирима код Двинска, гдје смо јуче заробили 270 војника.

Петроград, 2. новем. Жестоки бојеви бију се у околини Риге. У околини Шлока Руси су продрли на запад од Сугаца, на нјевши непријатељу огромне губитке и запленивши митралеза. Код Илукста Руси су одбили један контра напада њемачки.

Потопљен енглески сумарен

Лондон, 2. новем. Адмиралитет јавља да је сумарен С. 20 потопљен у Мраморном Мору. 3 официра и 6 војника заробљени су.

Добре вијести са Балкана

Малта, 2. новембра. Према добивеним вијестима из Атине, војнички положај на Балкану јак се побољшао ова цитоња два дана. Срби су освојили Качанички Клинац и могли да предузму њихову офанзиву. Срби су такође освојили варош Тетово и брзо наступање савезника може врло лако да принуди Бугаре да евакуишу Скопље. — Радиограм.

Оставка Черчила. Енглески супердредноти

Лондон, 2. нов. Черчил је дао оставку. Нови енглески супердредноти брзо ће заузети своја мјеста у флоти.

Незадовољство у Њемачкој

Париз, 1. новембра. По сигурним извјештајима избили су јаки немири у Берлину и у провинцији услед огромног покупљавања животних намирница. У Берлину дошло је до сукоба, који је полиција угушила јаком жестином, тако да је било око 200 мртвих и рањених грађана.

Са балканског бојишта

Париз, 1. новембра. Француске операције на фронту Струмице и на обали Црне Ријеке изводе се на задовољавајући начин.

Ратна контрабанда

Париз, 1. новембра. Један мали брод француски, чија се посада састоји од 10 војника, запленио је на пучини код острва Крита један брод који је носио

оружје и муницију у Триполис и на коме је било 48 Турака, од којих су 11 били официри.

Радовићева изјава

Париз, 1. новембра. Г. Радовић, бив. министар председник, садашњи црногорски делегат у Риму, изјавио је, да је задовољан својим корацима у Риму. Нада се да ће Савезници бити у стању да снасу Србију, особито ако се искористе комуникациона средства Црне Горе и Арбаније, која везују Јадран за Косовску Равницу, и ако се паралишу аустро-њемачка роњења међу албанским племенима, којих полазна тачка изгледа да се налази на Крфу.

Изјава руског министра војног

Руски министар војни, генерал Поливанов, дао је у почетку октобра новинарима ову изјаву:

„Ми сада скупљамо нову војску од преко два милиона људи. Наше војске постепено заузимају нове позиције. Главна непријатељска концентрација а и наша налазе се сада око Вилне, гдје ће се, вјероватно, тући једна важна битка.

Али судбина овог рата неће бити ријешена прије половине идуће године. Наше војске могу добро подносити зиму. Све је у приправности за тај циљ.

У међувремену припрема се регрутска класа од 1917. године која се сада прикупља као и два друга контингента, то јест људи од 37. до 38. године, који припадају првом позиву ополченица и који ће бити сутра позвани под заставу, као и један милион људи другог позива, који ће бити дигнути ускоро затим. Ова војска од преко два милиона људи биће обучавана далеко од борбених линија и биће готова да се стави на бојиште у прољеће идуће године.

Моја је одлука да радим што више у споразуму са Думом и са јавним мњењем. Закон, који је ту скоро прошао кроз Думу и који се тиче организације за снабдјевање војске, ставља ми огромну власт у руке.

Али ја осјећам, да стварно припремање војске за рат мора бити попраћено сходним руковођењем јавног мњења. То је задатак штампе и ја сам потпуно свјестан наше обавезе одговорним листовима по овој ствари“.

Тврд је орах...

Бечки лист „Наје Фраје Пресе“ у свом броју од 4. октобра, коментаришући аустро-њемачке операције противу Србије, пише између осталог: „Наши њемачки савезници имају сад први пут прилике да се мјере са Србима у великим биткама. Без сумње, борбе које су већ отпочеле, као и оне које се припремају, показују у њиховој правој вриједности напоре наше војске приликом наше офанзиве прошлог новембра. Наши официри и наши војници, који су судјеловали прошле јесени у експедицији противу Срба, могу да посвједоче о њиховој способности пред непријатељем. Изгледа да српска војска показује исту енергију и у садашњим операцијама“.

Бечки кореспондент „Франкфуртер Цајтунга“ у броју од 2. октобра, говорећи о истој офанзиви, пише: „И поред успјеха аустро-њемачких савезника, операције противу овога храброг и упорног непријатеља најтеже су. Осим високих војних способности, које их карактеришу, Срби имају изврсну команду. За вријеме њиховог отпора у првом дијелу рата они су дали доказа о издржљивости и вјештини, посвједочавајући и високу своју војничку вриједност“.

Лорд Киченер о побједи Савезника

Атина, 11. новембра. Приликом свога проласка кроз Атину лорд Киченер, у разговору са двојицом грчких политичара, изказао је о садашњем рату овакво мишљење: *Објава рата није затекла Тројни Споразум потпуно сирежан за овако дуго ратовање, али Савезници су искористили пријему за усавршење своје војничке сиреме. У марту следеће године Енглеска ће имати под заставом 4 милиона војника. Она ће наоружати и снабдијевати 6 милиона Руса. Морао би човек бити и сувише наиван кад би вјеровало, да ће се рат завршити друшћом осим поразом Немачке.*

Венизелос о судбини Грчке

Париз, 11. новембра. Лист „Еко де Пари“ објављује интервју свога дописника у Грчкој са Венизелосом, који је пред истијем дао изјаву о својој љубави за Француску и изјавио, да је, још прије побједе на Марни, за вријеме њемачког напредовања, са допуштењем Краљевим пошао код Министра Францускога у Атини, да га замоли да изјави Француској Влади, да је Грчка пријатељица Француске и има вјеру у њен успјех. Венизелос је дописнику рекао, да он налази да је грчки устав погажен у духу и у ријечи. Он се пита, да ли у оваквим приликама не би било боље, да се његова странка уздржи од учешћа у будућим изборима, које ће мобилно стање онемогућити. Напослијетку он оставља одговорност за све ово људима који воде политику неутралности која је кобна. Сви интереси Грчке, завршио је Венизелос, налажу да ова буде на страни Савезника. Не ићи тијем путем, значи жељети Грчкој несрећу.

Кошен у Атини

Париз, 11. новембра. Јављају из Атине да је Краљ Константин позвао на доручак Дени Кошен. Био је такође позван и француски посланик са господњом, особљем посланства и пратићом Кошеновом.

Атина, 12. новембра. Кад се поврати из Солуна, Дени Кошен биће примљен од Краља Константина у аудијенцију.

Изјава посланства Србије

Лион, 12. новембра. Посланство Србије у Паризу саопштава, да се положај српске војске постепено поправља. Бугарска војска у два пута је потучена сјеверноисточно и југоисточно од Призрена. Није истина да су Срби евакуисали Битољ. Трупе, које бране ту варош, до сада нијесу учиниле никакву измјену у својем положају.

Нема блокаде Грчке

Лондон, 12. новембра. Министарство Спољних Послова јавља, да ни један грчки брод није заустављен ни у једном енглеском пристаништу и да не постоји блокада грчких лука.

Румунија уз Споразум

Париз, 12. новембра. Румунска влада одбила је захтјев Централних Царевина да се аустријским мониторима, који плове по Дунаву, допусти да уђу у Црно Море.

Нијемци о миру

Париз, 12. новембра. Не прође ни један дан а да њемачка штампа не пише о миру. Данас лист „Форверц“ апелује на Парламенат и пише: Ако влада није ријешена да прва поведе ријеч о миру, нека допусти јавноме мњењу да то учини. Ако она то не хтејде допусти новинама и јавним скуповима, онда нека се то отпочне бар у Парламенту. Не треба захтијевати да издржимо до крајње немогућности.

Потпуна сагласност Савезника

Париз, 12. нов. Атински лист „Емброс“ покушава да подметне као да захтјеви Француске тобож нијесу у сагласности са држањем Енглеске. То тврђење не одговара истини. Нота, која је јуче предана грчкој влади и која одређује захтјеви и јемства, која Савезници траже од Грчке, састављена је у потпуној сагласности свијех сила Четворног Споразума.

Јапан за Русију

Париз, 12. нов. Барон Иши, министар спољ. послова у Токију, дао је дописнику „Петит Паризјен“ ову изјаву: Јапан снабдијева и снабдијеваће непрестано Русију оружјем и муницијом. Два јапанска арсенала стално раде производњи неизмјерне количине. Русија не оскудијева у војницима. На крају овога мјесеца Јапан ће ставити Русији на расположење доста оружја и осталих ратних потреба.

Дневник

Савјетовања. Под предсједништвом Његовог Величанства Краља у Двору је потоњих дана, с обзиром на озбиљност садашње ситуације, одржано више министарских сједница. У савјетовањима узимала је у више махова учешћа и Врховна Команда.

Нови италијански посланик. Јуче је допутовао на Цетиње новоименовани Посланик Италије при нашем Двору г. Романо Авецана.

Читуља. Ономад је на Цетињу преминула госпођа Ђеле, супруга госп. војводе Гавра Вуковића, предсједника Државног Савјета у пензији. Покојница, од угледног рода, украшена врлинама праве Црногорке, њежне мајке и одличне госпође, бијаше у свијема нашим круговима поштована и уважавана. На глас о њеној смрти, у дом г. војводе Гавра похитале су многобројне покајнице, да њему и цијењеној му породици изјаве искрено саучешће и да с њиме подијеле његову тугу. Њено Величанство Краљица благоизвољела је лично доћи у дом покојничин са узвишеним кћерима Књагиницама Ксенијом и Вјером да се опрости са покојницом, а сјутра дан присуствовала је и на опјелу. Књаз Мирко и Књагинице Ксенија и Вјера испратили су покојницу до гроба. У пратињу учествовао је велик број пријестонишког грађанства оба пола из свијех кругова.

У прошли уторник преминуо је на Цетињу Милан Павловић, секретар Министарства Спољ. Послова. Покојни Милан, који је био вриједан и савјестан државни службеник, бијаше искрено вољен од нашега грађанства због његове вазда ведре душе, пуне хумора и оптимизма, и због његова племенитог срца, које је ближиљем само добро жељело. Његова тврда вјера у свијетлу будућност нашега племена била је одјек и наслједство мишљења и схватања његовог покојног оца, нашега бив. Мин. Просвј. пок. Јов. Павловића. Сав Србин и Славјанин, пок. Милан је патриотским жаром пратио данашње велике историјске догађаје, учествујући у њима срцем и душом. Његова прерана смрт тешко је ранила срце његове добре сестре госпође Зорке Ковачевић, којој је судбина тако брзо напјела два плара, недавно губитком супруга, професора Мила, а сада и јединог брата. Колико је покојни Милан био у нашој средини вољен, показало је оно многобројно учешће од стране представника наших најодличнијих кругова у његовој испраћају до гроба. Његовим посмртним остацима указали су највишу, поред господа министара, и уважени чланови дипломатског кора, као и овдашњи француски и српски официри. Над отвореним гробом са покојником се опростио у име другова, пријатеља и познаника лијепим и дирљивим говором г. д-р Добричић, секретар Министарства Спољ. Послова.

Овијех дана у Невесињу у Херцеговини преминуо је Бошко Гузина, првак томашње нам браће. Још у младјем годинама пок. Бошко учествовао је у Невесињском Устанку, а доцније и у ратовима, које је Црна Гора повела за ослобођење. Красиле су га врлине јунака, честита човјека и родољубива сина нашега народа. И у рату и у миру предначио је добрим примјером. Његове заслуге добиле су видно признање у више црногорских одличја, која су украшавала његове јуначке груди.

Свијема драгим покојницима, чију смрт у овој читуљи забиљежисмо, нека Свемогући подари рајско насеље, а њихова поштована родбина нека прими наше искрено саучешће у жалости.

Европски рат

— Три кратера —

(Овај чланак, који је написао г. др. Иван Јовић, главни секретар нашег Државног Савјета, пред објаву рата од стране Аустрије Србији, оштампан је у угледном америчком часопису „Review of Reviews.“ Преносимо га у нашем листу, јер ће бити, надамо се, од интереса видјети како је у истом чланку предвиђен европски рат.)

Балканско Полуострво личи сада на један вулкан са три кратера, који се пуше, од којих би сваки кратер могао бити у стању да проузрокује сукоб (конфликти) тако да запали читаву Европу. Један од тих кратера налази се на истоку Балканског Полуострва: то је турско-грчки конфликт. Турци не бирају средста да онемогуће опстанак Грцима, који станују у Малој Азији. Та турска политика има ову двојаку сврху: прво, да се ослободи непријатељског елемента, који би могао једног дана учинити великих услуга грчкој краљевини у њеним напјерима, а које иду на то, да

она загосподари старим грчким колонијама у Малој Азији; и друго да грчке исељенике замијени мухамедовским исељеницима, који сваког дана придлазе са Балканског Полуострва, те да од њих начини извјесну препријеклу уздуж морске обале противу могуће узурпације од стране Грчке. Грчки политичари добро схватају те намере отоманског покрета, те с тога предузимају све могуће мјере да га осујете и могућност није искључена да они објаве рат Турској, ако ова не престане гонити Грке, који станују у Малој Азији. Међутим Отоманска Царевина шаљући двосмислене одговоре на грчке протесте спрема се за рат, те се може претпоставити да ће кад тад до рата морати и доћи.

Други кратер налази се на западу Балканског Полуострва. Тај други кратер јесте огромни антагонизам између Аустро-Угарске и Српства, оног који живи у монархији као и оног у слободним српским краљевинама. Тај антагонизам датира од давних времена а особито од како Аустро-Угарска узме двије класичне српске провинције Босну и Херцеговину, напојене српском крвљу у тешким ратовима противу Турске Империје у годинама 1876. 1877. И сви Срби од најугледнијег дипломате па до најскромнијег сељака дубоко су убијеђени у вјековну антирпску политику аустријску, која је узела за своју девизу: divide et impera! отуда и сијање неслоге и раздора између двије српске краљевине, као и између српског елемента у монархији православне, католичке и мухамеданске вјероисповједи. Та политика распре и раздора једног братског народа ишла је и иде на уништење српског елемента и на проширење аустро-угарске државе до Егејског Мора са заузећем Солуна. Балкански ратови међутим осујетили остварење аустро-угарског плана, али дипломатија Монархије прибијеже новим плановима да осујети омишљање српских краљевина и новим начинима да се опет мијеша у балканске ствари, што и успје на Лондонској Конференцији стварањем књажевине Арбаније. Лондонска Конференција била је дакле један други Берлински Конгрес за српски народ, благодарећи вјештим махинацијама аустријске дипломатије. Књажевина Арбанија, чија земља би орошена крвљу најбољих србијанских и црногорских војника, би одузета Српском Племену, услед чега српски народ, са потпуном правом осјећа велику мржњу наспрам Аустрији, а још већу жељу за осветом. И сарајевски догађај није ништа друго него један излив те мржње и освете, које су јак укоријењене у патриотским срцима оних младих, који изврше своје дужности потпуног сажаљења. Међутим престолонаследник Фердинанд био је познат као један од најенергичнијих пријатеља српског народа. Али убиство његово добро је дошло аустро-угарској политици да још већма завади једнокрвну браћу Србе православне, католичке и мухамедове вјере и Балцлац неће изгубити прилику да окриви такође Биоград и Цетиње. Међутим тврдо сам убијеђен да ни једна ни друга српска престоница немају ништа заједничког са убиством у Сарајеву. Али убиство у Сарајеву мора неминовно да повећа антагонизам између Аустро-Угарске и Српског Племена што ће, по мом мишљењу, допринијети прекиду свих дипломатских односа између Србије и Аустрије. Русија пак, која прати развој догађаја на Балкану, појмља је опасну ситуацију, која излази из затегнутих односа између Србије и Аустрије, те је на основу тога и развила јаку акцију за грађење стратешке жељезнице и за реорганизацију своје војске.

Трећи кратер јесте замршено арбанско питање. Међу становницима нове књажевине, мухамеданцима и католицима, већ бјесне озбиљни конфликти. Мухамеданци, који су у већини, присталице Есад пашине, дигле су се против књаза Вида, којег подржавају католици и Аустро-Угарска. Непобитна је истина, дакле, да у цијелој Арбанији влада анархија и, до овог момента, мухамеданци су господари ситуације, будући да су се присталице књаза Вида склонили у Драч, гдје подижу извјесна утврђења. Налазећи се у критичном положају књаз Вид је затражио помоћ од Биб Доде миридидског првака, али изгледа нијесу најбољи да ће Биб Дода спасти књаза и његове присталице.

У случају да Драч паде у руке побуњеника онда ће књаз Вид бити приморан отпловити, пошто мухамеданци желе да имају за поглавара човјека своје вјере. Настаје питање каква ће бити последица, ако побуњеници успију да заузму Драч? Да се претпостави, да ће аустријске трупе покушати да се искрцају да успоставе ред и да опет попну на престо књаза Вида, који је и доцпао у Арбанију да води аустријску политику. Онда се да претпоставити и то, да ће, у том случају, и италијанске трупе узети извјесног учешћа, а поглавито у напјери да се дочепају Валоне, најбоље пристаништа на

Јадранском Мору. Но и друге велике силе у том случају не би могле остати неутралне те би се могло доћи до извјесних заплетова.

Али било како било један од поменутих три кратера мораће запалити Европу и проузроковати европски рат те ће несрећно Балканско Полуострво поново букнути у огњу и пламену.

Клоуност у њемачкој војсци

Фернанд Неурај, уредник белгијског „Двадесетог Вјека“ који изилази у Хавру, посетио је белгијски фронт. Том приликом он је видио врло много занимљивих ратних појединости, које је одштампаво у подлистку свога листа.

Врло је занимљиво читати те дописе. Из њих се види да је морал њемачких трупа почео јако да пада. Сваког часа пребјегне по који њемачки војник који прича да се за посљедњих неколико мјесеци њемачка војска нагло измијенила. Толико жртава, а никаквих резултата. Освајачки занос је нестао. Војници су почели увиђати сву авантуристичку политику својих вођа. Досадило им је већ то бацање с фронта на фронт. Толике побједе па опет никад краја! Има војника који причају да су запањени дјјством француске и енглеске артиљерије. Ако савезници продуже овим темпом да форсирају њемачке форове, Њемачка ће морати капитулирати, — изјавио је један њемачки поручник, који се сам предао.

Рускиње војници

У Русији су почеле жене ступати у војску. Лист *Приасовски Крај* јавља да је око краја априла почело уписивање руских жена у добровољце Козачке. Дивне су и храбре те Амазонке. Све су одсјеке косу и обукле мушко традиционално козачко одјело. Снабђевене су потпуно „телећаком“, копљем и пушком. Од мушких војника се разликују по боји и њежности лица и љепоти, по нека је луксузно одјевена. Имају fine кожане чизме. и оковратник са златним и сребрним дугметима. Та мала амазонска војска под командом је једне средовјечне Козакније, висока раста, енергична и поуздана, која не зна за страх од јуриша и топова. Козачке Амазонке радују се да ће скоро омирисати барут и добити прво ватрено крштење.

Објава. Од пакета, који су се на основу чл XV-ог Правилника о размјени поштанских пакета — Опште Конвенције — а по одобрењу госп. Мин. Унутр. Послова, од 18. децембра 1914 год. број 16580, и број 12996. од 18. октобра 1915 г., као и објаве ове управе издате у званичном листу „Гл. Црногорац“ број 3835. од 23 децембра 1914 год., и број 2986. од 19. октобра 1915 год., имали продати на јавној лицитацији, ушљед неповољне цијене, нијесу продати три пакета у којима се налази апотекарски — медицински — материјал и то:

- а) 22 комада термометара;
- б) 21 „ спужва — сунђера — прве врсте;
- в) 24 кутије еластичне бинте;
- г) 24 цице са гумама и чаповима за дјечије сисање.

Те ће се исти поново путем јавне лицитације продавати 21. новембра 1915 г. у канцеларији ове управе од 9 сати пр. подне, и уступиће се понудној највише цијене, ако иста буде повољна.

Број 3109. Из Управе П. Т. Станице, 5. новембра 1915 год., на Цетињу. (2,2)

Објава. У канцеларији Обласне Управе у Скадру одржаће се јавна лицитација 15. новембра т. год., за лифровање онамош. трупама и болници следећих артикала: ориза, паште, пасуља, соли, масти, млијека, јаји, папра, хљеба, меса, кртоле, зеља, лука, чаја, цукра, затим фураж, сијена, зоби и дрва.

Лифровање има трајати за пола године дана. Лицитанти имају положити 20% кауције у готову новцу или у непокретности 40%.

Овим се ставља до знања свима оним, који би жељели горње артикле лифровати за там. трупе, да се на горе поменути дан пријаве у канцеларији обл. управе у Скадру.

Ближа обавјештења о условима добиће се од онам. обл. управе.

Број 32804. Из канцеларије Гл. Вој. Интендантуре, 11. октобра 1915 год., Цетиње. (3,3)

Приватни огласи

Стјечај. Управа Оп. Вар. Цетиња потребује

Пријаве и ступање на службу одмах.

Првијенство ће имати општинари, који су добили праксу у рачуноводству или у којем новчаном заводу.

Објашњења за остале услове даваће сама Управа.

Број 3939. Из канцеларије Управе Општине, 12. новембра 1915., Цетиње. (бр. 389, 1,1)